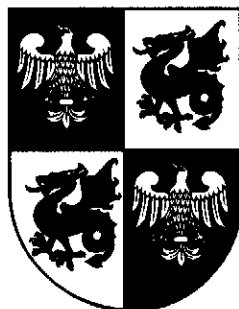

Załącznik
do Uchwały Nr XVII / 144 / 2009
Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego
z dnia 23 kwietnia 2009r.

**SYSTEM
PROFILAKTYKI I OPIEKI
NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO
NA LATA 2009-2013**

KWIECIEŃ 2009

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA	5
2. REGULACJE PRAWNE ODNOSZĄCE SIĘ DO RODZINY I DZIECKA.....	7
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA POWIATU	10
4. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W POWIECIE.....	13
5. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA	40
6. ZAKŁADANE REZULTATY SYSTEMU	50
7. MONITORING I EWALUACJA	51
8. UWAGI KOŃCOWE	52
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW	53

WPROWADZENIE

W polityce społecznej kwestie rodziny dziecka traktowane są z wielką uwagą. Dzieje się tak, gdyż rodziny i dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz rodzin powinna koncentrować się na wyrównywaniu pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzeniu im równych szans oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego, natomiast działania podejmowane na rzecz dzieci winny mieć na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń. Tymczasem, mimo wysiłków społeczeństwa, sytuacja dzieci i rodzin w naszym kraju daleka jest od stanu zadawalającego. Szansą na poprawę tego stanu rzeczy jest budowa lokalnych systemów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

W systemie opieki nad dzieckiem – definiowanym jako obszary usług społecznych, których zadaniem jest tworzenie możliwości i poprawa warunków optymalnego rozwoju dziecka, wspieranie funkcjonowania rodziny oraz wyrównywanie dysfunkcji w zachowaniach osób bądź w sytuacjach społecznych – tradycyjnie rozróżnia się opiekę nad dziećmi o specjalnych potrzebach, tj. dziećmi z różnego rodzaju dysfunkcjami i zaburzeniami rozwojowymi oraz opiekę nad dziećmi i młodzieżą z problemami psychospołecznymi, włącznie z osobami uzależnionymi i pozostającymi w konflikcie z prawem.

Do najważniejszych elementów charakteryzujących kierunki zmian większości systemów opieki nad dzieckiem i rodziną należą:

- ekologiczne podejście do rodzicielstwa,
- zachowanie równowagi między ochroną dziecka a utrzymaniem rodziny,
- respektowanie punktu widzenia rodziców,
- model negocjacyjny jako zasada pracy z rodzinami dzieci o specjalnych potrzebach,
- zwracanie uwagi na kwestię praw dziecka i ich respektowanie,
- troska o zachowanie właściwych proporcji.

Rodzicielstwo uznawano dotąd za izolowany i jednokierunkowy proces, ograniczający się do wychowywania dzieci przez rodziców. Jeśli nastawienie rodziców wobec dziecka nie było pozytywne lub jeśli brakowało im wiedzy bądź umiejętności pedagogicznych i sprawy przybierały zły obrót, społeczeństwo uznawało rodziców za winnych, a dzieci trafiały do placówki opieki instytucjonalnej albo do rodziny zastępczej. Chociaż mówiło się o opiece nad dziećmi, w rzeczywistości była ona rozumiana raczej jako ochrona dzieci lub pomoc dzieciom znajdującym się w niebezpieczeństwie.

Nowe osiągnięcia psychologii dowiodły, że rodzicielstwo to przede wszystkim proces dwukierunkowy i cyrkularny. Wpływ rodziców na dzieci, w zależności od cech dziecka, może być różny. Podobnie efekty niektórych działań rodzicielskich są funkcją temperamentu dziecka.

Podejście ekologiczne podkreśla, że w opiece nad dziećmi powinno się uwzględniać dziecko i rodziców jako indywidualne jednostki, a także cały system rodzinny oraz środowisko. Oznacza to, że w większości krajów europejskich z coraz większą rezerwą podchodzi się do umieszczania dziecka w instytucji opieki lub w rodzinie zastępczej oraz że powstaje coraz więcej programów skoncentrowanych na rodzinie i podejmuje się coraz więcej działań wspierających rodzinę.

Preferuje się różnego rodzaju „edukacyjne wsparcie rodziny”, organizowane przez ośrodki opieki dziennej czy rodziny zastępcze oferujące opiekę dzienną. Rodzice są wspierani przez te ośrodki lub rodziny w radzeniu sobie z codziennymi problemami domowymi i wychowawczymi. Warto zwrócić również uwagę na bardziej zróżnicowane formy usług nastawionych na udzielanie pomocy większej liczbie dzieci i młodych ludzi, nasilającą się tendencję do umieszczania dzieci pod opieką krewnych oraz rosnące wysiłki w pozyskiwaniu profesjonalnych opiekunów, przygotowanych do pracy z młodymi ludźmi manifestującymi złożone problemy.

Niniejszy dokument został opracowany w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim** przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie (pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu). Przygotowano go zgodnie z wymogami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a perspektywę czasową jego obowiązywania skomunikowano ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Istnieje wiele definicji rodziny. Najogólniej określa się ją jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia. Elementem wyróżniającym rodzinę jest wspólnota mieszkaniowa, tworząca najczęściej jedno gospodarstwo domowe, które może obejmować dwa, a nawet trzy pokolenia. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Ogólnie rzecz ujmując, rodzinę charakteryzuje współwystępowanie takich elementów, jak: wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieświadomionego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Dziecko, podobnie jak rodzina, nie posiada jednoznacznej definicji. Według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności

prawnych. W Kodeksie karnym osobę do ukończenia 17. roku życia uważa się za nieletnią. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat.

Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

2. REGULACJE PRAWNE ODNOSZĄCE SIĘ DO RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw opieki społecznej organu gminy lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16. stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt 16. pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym dokumentem zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia

i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej postanowienia dotyczą osób, które nie ukończyły 18. roku życia i obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się: zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność godzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA POWIATU

Według danych urzędów gmin powiatu warszawskiego zachodniego na 31 grudnia 2007 roku, teren powiatu zamieszkiwały 96.423 osoby, w tym 46.004 mężczyzn i 50.419 kobiet. Na 100 mężczyzn przypadało 110 kobiet. Dane szczegółowe na temat liczby mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu przedstawia poniższa tabela.

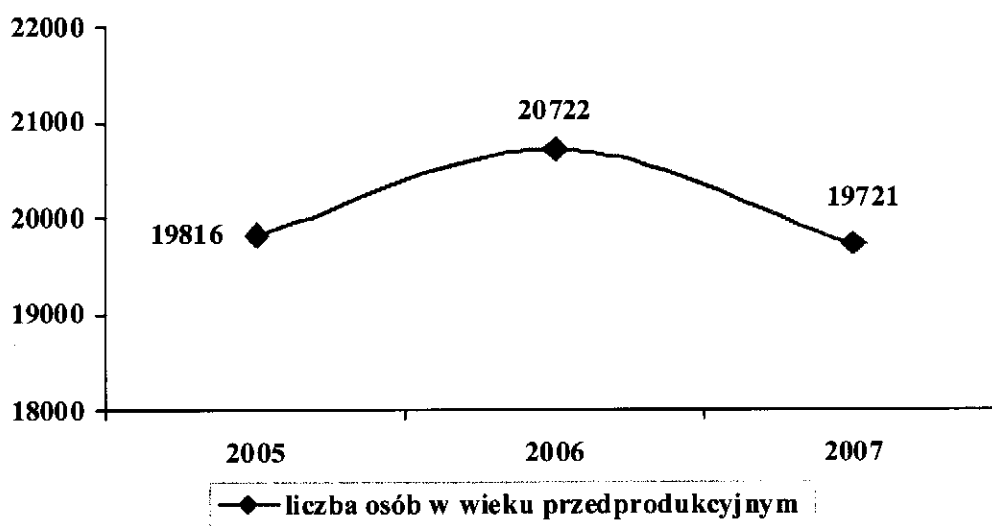
Wykres 1. Liczba ludności powiatu i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład na koniec 2007 roku

Gmina	Liczba mieszkańców ogółem
Błonie	19.863
Kampinos	3.980
Łomianki	20.593
Leszno	8.735
Izabelin	9.091
Ożarów Mazowiecki	19.506
Stare Babice	14.655
Powiat	96.423

Zestawienie własne Centrum AV na podstawie danych urzędów gmin.

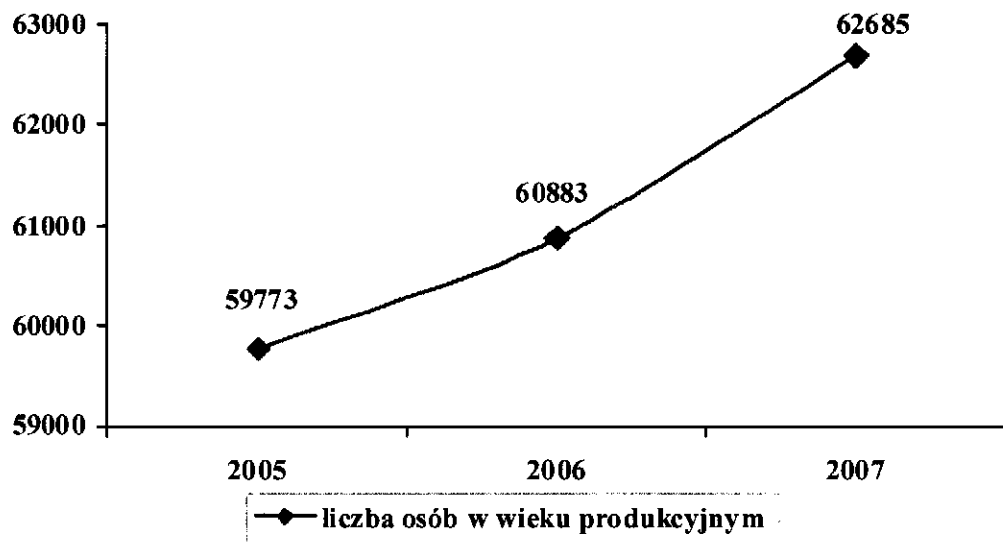
Poniższe wykresy przedstawiają strukturę wiekową mieszkańców powiatu w latach 2005-2007.

Wykres 2. Ludność powiatu w wieku przedprodukcyjnym w latach 2005-2007

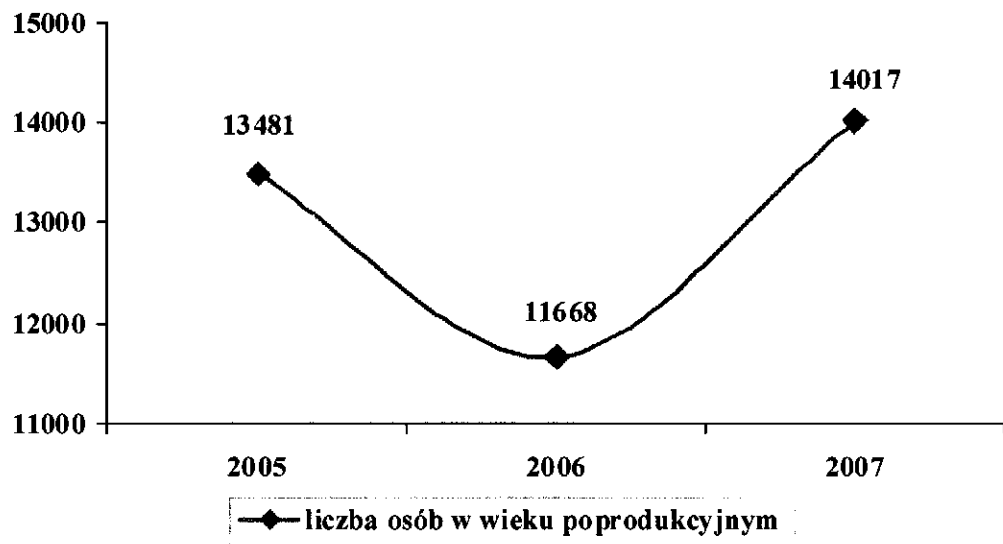
Opracowanie własne Centrum AV na podstawie danych PCPR.

Wykres 3. Ludność powiatu w wieku produkcyjnym w latach 2005-2007

Opracowanie własne Centrum AV na podstawie danych PCPR.

Wykres 4. Ludność powiatu w wieku poprodukcyjnym w latach 2005-2007

Opracowanie własne Centrum AV na podstawie danych PCPR.

Z powyżej przedstawionych danych wynika, iż w omawianym okresie następował systematyczny wzrost ogólnej liczby mieszkańców powiatu warszawskiego zachodniego, osiągając najwyższy poziom w 2007 roku – 96.423 osoby. Rok wcześniej powiat zamieszkiwały 93.273 osoby, a w 2005 roku powiat liczył 93.070 mieszkańców. Wzrost liczby mieszkańców związany był z bliskością Warszawy i atrakcyjnością inwestycyjną powiatu. Potencjalnych mieszkańców przyciągały także nieskażone środowisko i niezły stan infrastruktury technicznej.

Struktura wiekowa mieszkańców powiatu w latach 2005-2007 była korzystna, co przejawiało się większą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu z osobami

w wieku poprodukcyjnym. Prognozując sytuację demograficzną powiatu na najbliższe lata, należy podkreślić dwie charakterystyczne cechy, które kształtować będą oczekiwania mieszkańców wobec szeroko rozumianej sfery społecznej, w tym pomocy społecznej.

Pierwsza dotyczy stosunkowo dużego (choć malejącego w 2007 r.) odsetka ludzi młodych i związana jest z takimi potrzebami społecznymi, jak edukacja i wychowanie, sport i rekreacja, organizacja czasu wolnego. Druga związana jest ze wzrostem (zahamowanym w 2007r.) liczby osób w wieku produkcyjnym i wskazuje na dominujący udział tej grupy wiekowej w ruchu migracyjnym. Natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji utrzymuje się na podobnym poziomie (z wyjątkiem spadku w 2006 r.). Jednakże w dalszej perspektywie można przewidywać, że grono seniorów będzie się powiększało o kolejne roczniki osób kończących działalność zawodową. Z punktu widzenia systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy odpowiedniej sfery usług społecznych.

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55. roku życia. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasu życia.

4. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W POWIECIE

Diagnoza sytuacji dziecka i rodziny w powiecie warszawskim zachodnim została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet, przekazanych zarówno liderom lokalnej społeczności, jak i placówkom edukacyjnym. W niniejszej diagnozie zawarto również badanie metodą SWOT.

4.1. PROBLEMY SPOŁECZNE DOTYKAJĄCE DZIECI I RODZINY W POWIECIE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne dzieci i rodzin z powiatu warszawskiego zachodniego, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych PCPR-u, radnych, mieszkańców powiatu. Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących dzieci i rodziny zamieszkujące w powiecie warszawskim zachodnim.

Trudności w funkcjonowaniu rodziny w powiecie

Za najważniejsze z trudności ankietowani uznali kompleks problemów wynikających z funkcjonowania członków rodzin na rynku pracy. Respondenci doceniają niskie bezrobocie, ale uskarżają się na przepracowanie i związane z nim konsekwencje negatywnie odbijające się na rodzinie. Zaliczyli się do nich brak czasu dla dzieci i niedostateczną opiekę nad nimi. Prowadzi to do zaburzeń emocjonalnych wśród dzieci wynikających z długotrwałej rozłąki oraz - w skrajnych sytuacjach – do zaniku więzi rodzinnych i w konsekwencji do rozpadu związków małżeńskich. Ankietowani obserwują, że liczba rodzin niepełnych i rozbitych wzrasta. Przewidują, że w przyszłości problem realizowania obowiązków zawodowych kosztem rodziny będzie narastał, gdyż jego źródłem są czynniki niezależne, tzn. wydłużanie czasu pracy i wzrost wydajności pracy oraz wydłużanie czasu dojazdów do pracy (do Warszawy).

Kolejna grupa problemów to patologie życia rodzinnego, których podłożem jest alkohol. Uzależnienia w przekonaniu ankietowanych prowadzą wprost do zaniku więzi rodzinnych, przemocy domowej i wzrostu przestępczości. Zagrożeniem dla rodziny może być również narkomania. Jednym z zauważalnych przejawów sygnalizowanych zjawisk jest wandalizm cechujący szczególnie ludzi młodych. W tym kontekście ankietowani wskazywali na niedostateczną ofertę zagospodarowania czasu wolnego upatrując w jej poszerzeniu element przeciwdziałający patologiom wśród młodzieży.

Kwestie związane z opiekuńczo-wychowawczą rolą rodziny były kolejnym zagadnieniem podnoszonym przez ankietowanych mieszkańców powiatu. Zwracano uwagę na brak właściwych relacji między rodzicami a dziećmi, niewydolność wychowawczą rodzin, a przy okazji także na deficyt przedszkoli i żłobków.

Wymieniając najistotniejsze problemy, respondenci odpowiadali jednocześnie na pytanie dotyczące ich natężenia w przyszłości. Prognoza wskazuje na nasilenie się zjawiska ubóstwa rozumianego jako pogłębianie się rozwarstwienia społecznego. Sądzić należy, że respondenci mieli na myśli ubóstwo relatywne, a nie to, które wyraża się w wymiernych wskaźnikach. Do rozwarstwienia przyczyniają się niskie zarobki pewnej części lokalnej społeczności. W konfrontacji z relatywnie wysokimi kosztami utrzymania ich poziom powoduje ubożenie grup mających zatrudnienie, lecz niebędących w stanie podjąć dodatkowej pracy i podnieść swego statusu materialnego. W rezultacie dzieci z tych rodzin nie będą w stanie pokonać barier edukacyjnych i rozwojowych, *ergo* – ubożenie relatywne będzie miało trwały charakter.

Rodziny najbardziej odczuwające skutki problemów

Osoby uczestniczące w badaniach ankietowych samodzielnie wskazywały kategorie rodzin, które najbardziej odczuwają skutki wymienionych wyżej problemów. Najczęściej wskazywano na rodziny ubogie, wielodzietne, rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi, rodziny z problemami zdrowotnymi, rodziny niepełne, osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny uzależnione od alkoholu, w których występuje przemoc domowa.

Problemy związane z dziećmi i młodzieżą na terenie powiatu

Respondenci, wskazując trudności, na jakie natrafiają dzieci i młodzież z powiatu warszawskiego zachodniego, wskazywali na: problem uzależnień (od narkotyków, alkoholu i komputera) i łatwy dostęp do środków uzależniających, brak dostatecznej liczby przedszkoli i żłobków, bariery komunikacyjne w dojazdach do szkoły, brak odpowiednio bogatej i bezpłatnej ofert spędzania czasu wolnego, ograniczony dostęp do bazy sportowej i kulturalnej (kino, teatr,

basen, ścieżki rowerowe), deficyt oddziałów integracyjnych w szkołach. Dzieci i młodzież niepełnosprawna natrafiają na bariery architektoniczne trudne do sforsowania. Na terenie szkół dostrzeżono zjawiska przemocy wśród młodzieży szkolnej. Dzieci wciągane są do nieformalnych grup przestępczych, a także sięgają po środki psychoaktywne, szczególnie alkohol, narkotyki i papierosy, co jest skutkiem zaniedbań wychowawczych ze strony rodziny i szkoły.

Problemy związane z dziećmi i młodzieżą, uznane przez respondentów za najważniejsze do rozwiązania na terenie powiatu, to: marginalizowanie i wykluczenie dzieci z rodzin ubogich (przejawiające się wśród dzieci m.in. obniżonym poczuciem własnej wartości i brakiem wiary we własne siły) oraz coraz wyraźniejsze różnicowanie się szans rozwojowych dzieci i młodzieży; przemoc i agresja w środowisku rówieśniczym i domowym; nasilanie się zjawiska narkomanii i alkoholizmu, a także wandalizmu i przestępczości; niedostateczne wsparcie instytucjonalne dla rodzin przeżywających kryzysy ekonomiczne i rodzinne, w szczególności sposób odczuwane przez dzieci; niedostateczna oferta zagospodarowania czasu wolnego.

W związku z tym, zdaniem ankietowanych, konieczne jest większe wsparcie funkcji opiekuńczej rodziny, poprawa sytuacji materialnej rodzin poprzez możliwość wykonywania pracy zawodowej przez rodziców, a także prowadzenie dożywiania w szkołach, wzmożenie opieki nad dzieckiem ze strony pedagoga szkolnego, psychologa, kuratora zawodowego w stałej i ścisłej współpracy z rodziną oraz udzielanie pomocy psychoterapeutycznej. Problem w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym stanowi także niewystarczająca w odniesieniu do potrzeb dostępność do placówek kultury, obiektów sportowych i rekreacyjnych w celu pożytecznego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Należy również podjąć starania zapobiegające patologiom rodzin (alkoholizm, narkomania), a także wzmocnić kontrolę miejsc rozrywek (dyskoteki, kawiarnie) oraz podnosić poziom świadomości społeczeństwa o istniejących zagrożeniach uzależnieniami.

Propozycje rozwiązań możliwych do realizacji w powiecie

Ankietowani proponowali konkretne rozwiązania możliwe do realizacji w środowiskach lokalnych. Ich zdaniem w celu poprawy sytuacji dziecka i rodziny w powiecie należy podjąć poniżej przedstawione działania.

1. Działania w zakresie sportu i wypoczynku: zwiększenie i urozmaicenie oferty sportowych zajęć pozalekcyjnych; budowa boisk, hal sportowych, pływalni, kortów tenisowych (poprzez pozyskiwanie środków z różnych funduszy) i zatrudnianie trenerów oraz instruktorów, a także udostępnianie istniejących obiektów sportowych (np. KS „Ożarówianka” czy

organizowanie bezpłatnych wyjazdów na basen); propagowanie turystyki rowerowej; obejmowanie ofertą wypoczynku dzieci biednych – nie tylko z rodzin z problemem alkoholowym; organizacja imprez sportowych dla dzieci i rodzin; udostępnianie infrastruktury turystycznej; aktywne uczestnictwo w organizowanych imprezach; zapewnienie środków finansowych na organizację zajęć pozalekcyjnych.

2. Działania w zakresie poprawy stanu zdrowia i sprawności: profilaktyka (np. obowiązkowe badania przesiewowe dzieci w szkołach przeprowadzane przez pediatrów i stomatologów); propagowanie zdrowego stylu życia; zwiększenie liczby zajęć z wychowania fizycznego i gimnastyki korekcyjnej; organizowanie imprez rekreacyjnych (np. rajd rowerowy, wycieczka krajoznawcza); prowadzenie profilaktyki uzależnień, zatrudnienie w poradni psychiatry i neurologa, a w szkołach pielęgniarek i psychologów; gimnastyka korekcyjna i rehabilitacyjna; systematyczna opieka logopedyczna i psychologiczna.
3. Działania w zakresie poprawy sytuacji dzieci niepełnosprawnych: organizowanie spotkań dla dzieci niepełnosprawnych; wspieranie stowarzyszeń zakładanych przez rodziców dzieci niepełnosprawnych; tworzenie przedszkoli i szkół integracyjnych; zwiększenie dostępności turnusów rehabilitacyjnych, bazy rehabilitacyjnej i sprzętu rehabilitacyjnego; zwiększenie oferty w zakresie rozwijania umiejętności społecznych i życiowych; opieka pielęgniarska; ułatwienie dostępu do instytucji publicznych poprzez likwidowanie barier architektonicznych; poradnictwo i pomoc w załatwianiu formalności związanych z ustalaniem stopnia niepełnosprawności; działania integrujące dzieci niepełnosprawne z dziećmi sprawnymi; stworzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych w powiecie w oparciu o dane OPS i PCPR; zorganizowanie systemu świetlic terapeutycznych; podejmowanie na lekcjach wychowawczych problematyki dyskryminacji i równouprawnienia osób niepełnosprawnych; rozwijanie systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.
4. Działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży: instalowanie sygnalizacji świetlnej i progów zwalniających zgodnie z potrzebami środowisk szkolnych i zatrudniania osób przeprowadzających dzieci przez ulice; budowa chodników przy drogach prowadzących do szkół; respektowanie bezwzględnego zakazu sprzedaży alkoholu i papierosów nieletnim; skuteczna walka z handlem narkotykowym; budowa bezpiecznych placów zabaw i innych miejsc rozrywki; zwiększenie nadzoru ze strony policji i straży miejskiej – zwłaszcza w miejscach grupowania się dzieci i młodzieży i po godzinie 22.; utworzenie w komisariatach komórek do spraw dzieci i młodzieży; zwiększenie ilości zajęć z profilaktyki w szkołach dotyczących problemu uzależnień i bezpieczeństwa na drogach

(organizowanie pogadanek, spotkań profilaktycznych z udziałem policjantów, strażaków, strażników miejskich itp.); zapewnienie opieki uczniom oraz bezpieczeństwa w szkole; organizowanie konkursów wiedzy w zakresie bezpieczeństwa; wyposażenie dzieci i młodzieży w tzw. odblaski; kontrola dużych zgromadzeń młodzieży (m.in. dyskoteki, kluby, imprezy plenerowe).

5. Działania w zakresie wsparcia dzieci z rodzin ubogich: zbiórki odzieży, przyborów szkolnych i żywności organizowane w szerszym zakresie; stypendia dla dzieci dobrze uczących się; podwyższenie zasiłków; finansowanie posiłków szkolnych oraz wycieczek i innych wyjazdów szkolnych; bezpłatne zajęcia pozalekcyjne; dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego; opieka psychologa i terapeuty, zwłaszcza w przypadkach rodzin dotkniętych patologią; natychmiastowa reakcja na wszelkie formy dyskryminacji dzieci z rodzin ubogich; pomoc w aktywizacji zawodowej rodziców; tworzenie świetlic środowiskowych, w których dzieci z rodzin ubogich będą miały możliwość rozwijania zainteresowań lub odrobienia lekcji; zwolnienie z opłat za pobyt dziecka w przedszkolu; ścisła współpraca rodziców ze szkołą i instytucjami powołanymi do pomocy.
6. Inne możliwości (np. dotąd niewykorzystane): przekonywanie i zachęcanie pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych; otwieranie społeczeństwa na potrzeby niepełnosprawnych; wspomaganie osób niepełnosprawnych m.in. poprzez wyposażanie ich w sprzęt niezbędny do funkcjonowania; powołanie w powiecie Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Środowiskowych Domów dla Samotnych; rozwijanie pomocy psychologiczno-wychowawczej dla młodzieży i rodziców; udzielanie stypendiów socjalnych w postaci rzeczowej, a nie finansowej; poprawa poziomu komunikacji publicznej między gminami powiatu (z wykorzystaniem busów); długofalowa i szeroka pomoc osobom biednym na różnych płaszczyznach – finansowej, zdrowotnej, poszukiwania pracy.

4.2. SYTUACJA DZIECKA I RODZINY W OCENIE ZESPOŁU KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ SĄDU REJONOWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej.

Obszar administracyjny powiatu warszawskiego zachodniego podlega właściwości terytorialnej dwóch Sądów Rejonowych: w Pruszkowie i w Grodzisku Mazowieckim, który obejmuje jurysdykcję gminy Błonie, Leszno i Kampinos. III Wydział Rodzinny i Nieletnich SR w Grodzisku Mazowieckim prowadził sprawy opiekuńcze, w których przyczyną interwencji sądu było zazwyczaj niewłaściwe wywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich, sprawy o ustanowienie nadzoru nad leczeniem odwykowym i sprawy dotyczące nadzoru nad nieletnim z uwagi na popełniony czyn karalny bądź przejawy demoralizacji i społecznego niedostosowania. Liczbę osób dorosłych i nieletnich objętych kuratelą w latach 2005-2007 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba osób objętych nadzorami kuratorów w latach 2005-2007

Gmina	Rok	Nadzory w sprawach opiekuńczych „Opm”	Nadzory w sprawach nieletnich „Nw”	Nadzory w sprawach alkoholowych „Alk”
Błonie i Leszno	2005	45	26	–
	2006	56	25	3
	2007	70	17	5
Kampinos	2005	6	1	–
	2006	6	1	–
	2007	3	1	–

Dane III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim.

Statystyka sądowa wskazuje na zwiększanie się w kolejnych latach grupy osób objętych nadzorami w sprawach opiekuńczych i spadek liczby nieletnich, wobec których zastosowano nadzory.

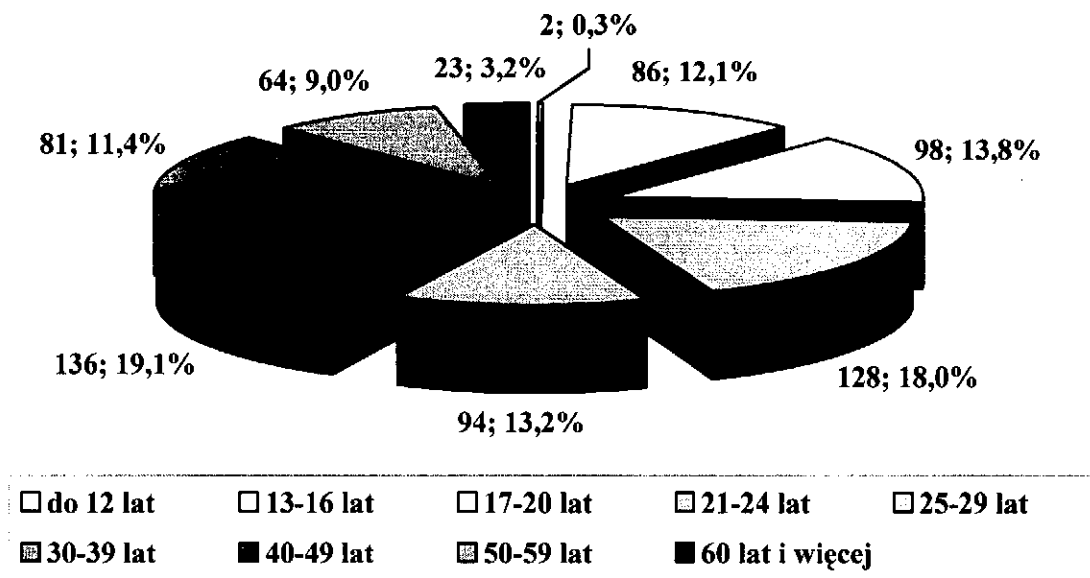
4.3. DZIECKO I RODZINA W OBLICZU ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ

Jak wynika z danych udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji dla Powiatu Warszawskiego z siedzibą w Starych Babicach, największą grupę sprawców stanowili w 2007 roku sprawcy przestępstw drogowych. Oprócz nich odnotowano 712 osób podejrzanych o popełnienie innych czynów karalnych. Wśród nich największą grupą byli sprawcy kradzieży (122 osoby), a także osoby naruszające przepisy ustawy o narkomanii (86), sprawcy gróźb karalnych (73), znęcania się nad rodziną (51), kradzieży z włamaniem (50), uszkodzenia rzeczy

oraz udziału w bójce lub pobiciu (po 48 sprawców przestępstw), rozbojów (37), uchylania się od obowiązku alimentacyjnego i przywłaszczenia mienia (po 28 osób) i innych.

Jeśli przyjąć, że w dobro dziecka i rodziny godzą przede wszystkim takie zdarzenia, jak: przestępstwa narkotykowe, przypadki znęcania się nad rodziną, uchylania się od płacenia alimentów (łącznie 165 osób), to okazuje, że sprawcy tych czynów zabronionych stanowili 23,2% ogółu podejrzanych (nie licząc sprawców przestępstw drogowych). A zatem nawet wyabstrahowane kategorie przestępstw (ich lista nie jest pełna) wskazują na poważne zagrożenie rodziny i dziecka przestępczością w powiecie warszawskim zachodnim. Warto też zwrócić uwagę na duży udział przestępczości narkotykowej wśród wszystkich przypadków łamania prawa, co związane jest z bliskością aglomeracji warszawskiej.

Wykres 5. Struktura demograficzna sprawców przestępstw w 2007 roku

Dane Komendy Powiatowej Policji dla Powiatu Warszawskiego z siedzibą Zachodniego w Starych Babcicach.

Powyższy wykres przedstawia strukturę demograficzną 712 sprawców przestępstw, do których doszło w 2007 r. (bez uwzględnienia sprawców przestępstw drogowych). W tej grupie sprawcy do 16. roku życia stanowili 12,4% ogółu podejrzanych. Najwięcej przestępstw popełniały osoby w wieku 30-39 lat (19,1%) i 21-24 lata (18%).

4.4. ANALIZA SWOT

Przedstawiona poniżej analiza SWOT została przygotowana w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim i odnosi się wyłącznie do kwestii dzieci, młodzieży i rodziny. Obejmuje ona następujące czynniki:

- **sily** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony

- dysponowanie dostateczną ilością środków finansowych,
- współpraca między instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży,
- dobra komunikacja pomiędzy pracownikami sfery rządowej a przedstawicielami sektora pozarządowego,
- powoływanie nowych organizacji pozarządowych na terenie powiatu,
- aktywne działanie pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- prowadzenie działalności w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi,
- prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny,
- wykorzystywanie potencjału zawodowego i naukowego pracowników,
- aktywne poszukiwanie środków pozabudżetowych,
- zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego,
- propagowanie idei wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- zbyt mała kadra merytoryczna zatrudniona w systemie pomocy społecznej,
- niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną,
- deficyt placówek resocjalizacyjnych na terenie powiatu oraz placówek dla nieletnich i samotnych matek z dziećmi,

- warunki niesprzyjające prowadzeniu skutecznej pracy socjalnej,
- niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie.

Szanse

- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- członkostwo Polski w Unii Europejskiej szansą na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny,
- sprzyjające udzielaniu pomocy społecznej dzieciom i młodzieży przeniesienie części uprawnień władzy centralnej na lokalne organy władzy,
- prowadzenie programów profilaktycznych przez szkoły,
- oferta szkoleń zawodowych dla kadry pracującej z dziećmi, młodzieżą i rodziną,

Zagrożenia

- występowanie zjawiska wyuczonej bezradności,
- występowanie zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie, ubóstwa,
- niski poziom współpracy między szkołą a rodziną,
- niewystarczająca opieka medyczna w szkołach,
- brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie.

4.5. ZASOBY

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie kwestii dziecka i rodziny są instytucje działające na terenie powiatu. Prezentujemy te, które mogą mieć największy wpływ na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Placówki oświatowe

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty do zadań własnych gmin należy zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. W gminach powiatu warszawskiego zachodniego jednostki te funkcjonują w poniżej przedstawionych układach.

Tabela 2. Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w gminach powiatu warszawskiego zachodniego

Nazwa gminy	Przedszkola		Szkoły Podstawowe		Szkoły Gimnazjalne	
	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba placówek	Liczba dzieci
Izabelin	2	323	1	503	1	275
Ożarów Mazowiecki	4	370	4	1250	2	631
Stare Babice	2	175	2	996	1	382
Leszno	1	178	2	642	2	286
Błonie	6	553	3	1124	3 + 1 Liceum	661 + 261
Kampinos	1	100	1	315	1	175
Łomianki	3	226	4	1324	2	606

Dane Starostwa Powiatowego w Ożarowie Mazowieckim.

W powiecie warszawskim zachodnim w roku szkolnym 2007/2008 funkcjonowało 19 przedszkoli, w których zapewniano opiekę 1.925 dzieciom, 17 szkół podstawowych, do których uczęszczało 6.136 uczniów oraz 12 gimnazjów, w których uczyło się 3.016 uczniów.

Powiat warszawski zachodni jest z kolei organem prowadzącym dla sześciu placówek oświatowych. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Placówki oświatowo-wychowawcze prowadzone przez powiat

Lp.	Nazwa placówki i adres	Charakterystyka działania	Liczba uczniów w 2007 r.
1	Publiczne Liceum Ogólnokształcące w Łomiankach im. Karola Wojtyły, 05-092 Łomianki, ul. Staszica 2	Nauka i wychowanie	169
2	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Tony Halika w Ożarowie Mazowieckim, 05-850 Ożarów Mazowiecki, ul. Poznańska 129/131	Nauka i wychowanie	302
3	Zespół Szkół nr 1 w Błoniu im. Melchiora Wańkowicza, 05-850 Błonie, ul. Łąki 2	Nauka i wychowanie	472
4	Zespół Szkół Ogrodniczych i Spożywczych w Błoniu, 05-870 Błonie, ul. Piłsudskiego 10a	Nauka i wychowanie	133
5	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. płk. J. Strzałkowskiego w Lesznie (S), 05-084 Leszno, ul. Sochaczewska 4	Nauka i wychowanie	246
6	Zespół Szkół przy Klinicznym Szpitalu Dziecięcym w Dziekanowie Leśnym, 05-092 Łomianki, ul. Marii Konopnickiej 65	Nauka i wychowanie	123

Dane Starostwa Powiatowego w Ożarowie Mazowieckim.

W roku szkolnym 2007/2008 do szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez powiat warszawski zachodni uczęszczało łącznie 1.454 uczniów.

Na terenie powiatu warszawskiego zachodniego funkcjonuje również szereg placówek niepublicznych oraz pozaszkolnych (kształcenia ustawicznego). Szczegółowe informacje na ten temat zawierają poniżej przedstawione tabele.

Tabela 4. Szkoły i placówki niepubliczne na terenie powiatu warszawskiego zachodniego

L.p.	Nazwa i adres	Charakterystyka działania	Liczba osób objętych opieką w 2007 r.
1.	Liceum Ogólnokształcące im. Wincentego Pallottiego, ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki	Nauka i wychowanie	7
2.	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej, Laski, ul. Brzozowa 75, 05-080 Izabelin:	Nauka i wychowanie	277
	Przedszkole		
	Szkoła Podstawowa		
	Szkoła Podstawowa Specjalna		
	Gimnazjum		
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa		
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna		
	Technikum		
	Technikum masażu		
3.	Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Mistrzostwa Sportowego PZ Kosz, ul. Staszica 2 05-092 Łomianki		16
4.	Akademia Piłkarska, ul. 11 Listopada 48, 05-092 Łomianki		
5.	Społeczna Specjalna Szkoła Podstawowa STO, ul. Fabryczna 15 05-860 Józefów		
6.	Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych ZDZ, ul. Poniatowskiego 19, 05-870 Błonie		

Dane Starostwa Powiatowego w Ożarowie Mazowieckim.

Tabela 5. Placówki oświaty pozaszkolnej (kształcenia ustawicznego) prowadzone od 1999 roku w powiecie warszawskim zachodnim

L.p.	Nazwa i adres	Charakterystyka działania
1.	Szkoła Języków Obcych „PROGRESS”, ul. Warszawska 73, 05-092 Łomianki	Nauczanie języka angielskiego
2.	IKS - Szkoła Języka Angielskiego, 05-870 Błonie, ul. Okrzei 3	Nauczanie języka angielskiego w różnych grupach wiekowych
3.	Ośrodek Szkoleniowy „Ad Augusta”, ul. Podleśna 15, 05-092 Łomianki	Kształcenie i doskonalenie kadr w zakresie rachunkowości komputerowej, bhp i ppoż
4.	Ośrodek Nauki Języków Obcych „PUPIL”, ul. Szkolna 3, 05-850 Ożarów Maz. - główna siedziba. Prowadzi oddziały szkolne i przedszkolne: Oddział dla Przedszkolaków - Przedszkole nr 1, Leszno k/Błonia, ul. Polna 22, Przedszkole w Płochocinie, ul. Zabytkowa 2, Przedszkole w Józefowie, ul. Fabryczna 2, Przedszkole nr 1 w Ożarowie Maz., ul. Obrońców Warszawy 11a, Przedszkole nr 2 w Ożarowie Maz., ul. Poznańska 135, Przedszkole w Duchnicach, ul. Ożarowska 47, Przedszkole w Babicach Starych, ul. Polna 40, Przedszkole w Broniszach, ul. Kwiatowa 13.	Nauka języka angielskiego
5.	Szkoła Florystyczna Małgorzaty Niskiej, 05 850 Ożarów Maz., ul. Poznańska 98 WRSH w Broniszach	Placówka kształcenia ustawicznego z zakresu florystyki
6.	Ośrodek Nauki Języków Obcych „BIG-BEN”, lokal w Szkole Podstawowej w Zaborowie	Nauczanie języka angielskiego dla wszystkich
7.	ANGLOSCHOOL ul. Warszawska 61a, 05-092 Łomianki	Nauczanie języka angielskiego
8.	GRADOM Dziekanów Leśny, ul. Konopnickiej 12, 05-092 Łomianki	Placówka kształcenia ustawicznego - kursy bhp
9.	CENTRUM JĘZYKÓW OBCYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ul. Warszawska 41, 05-095 Łomianki	Nauczanie języka angielskiego
10.	JUNGHEINRICH POLSKA Sp. z o.o., Bronisze k/Warszawy, ul. Świerkowa 3, 05 -850 Ożarów Mazowiecki	Szkolenia na operatorów wózków widłowych
11.	COMARTIN Marcin Chodorowski, ul. Partyzantów 21, 05-092 Łomianki	b.d.
12.	Studio Muzyczne, ul. Polna 40, 05-082 Stare Babice	Placówka artystyczna - ognisko artystyczne

Dane Starostwa Powiatowego w Ożarowie Mazowieckim.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. płk. J. Strzałkowskiego w Lesznie

Główny cel Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lesznie, którego podmiotem prowadzącym jest powiat warszawski zachodni, to tworzenie właściwych warunków dydaktycznych, wychowawczych, zdrowotnych i materialnych umożliwiających wychowankom prawidłowy przebieg procesów rewalidacji i integracji. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy jest placówką dla dzieci i młodzieży, które z powodu niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania. Zgodnie ze statutem Ośrodka przeznaczony jest on dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim. Przebywają tu uczniowie głównie z terenu powiatu warszawskiego zachodniego oraz powiatów ościennych.

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (ul. Sochaczewska 4, 05-084 Leszno) wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna, Gimnazjum Specjalne, Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna. W 2007 roku w Ośrodku przebywało 257 uczniów. Kompleks architektoniczny Ośrodka składa się z pięciu budynków: szkoły, internatu dla dziewcząt, internatu dla chłopców, pawilonu oraz budynku dla administracji. Ponadto SOSW dysponuje własną stołówką, pralnią, pracownią gospodarstwa domowego, salą do gimnastyki korekcyjnej, boiskiem.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne

Na zapewnienie odpowiedniej pozycji dziecka w środowisku lokalnym wpływa wiele czynników. Jednym z kluczowych jest możliwość korzystania ze wsparcia odpowiednich instytucji, w tym poradnictwa rodzinnego oraz pedagogicznego. Funkcje te spełniają w powiecie warszawskim zachodnim Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Blizne Jasińskiego, Dziekanowie Leśnym i Błoniu.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne swym zasięgiem obejmują wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze z terenu powiatu. Merytorycznie podlegają Kuratorium Oświaty, organizacyjnie – Starostwu Powiatowemu.

Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Blizne Jasińskiego w gminie Stare Babice w roku szkolnym 2006/2007 objęli różnymi formami pomocy 4.916 uczniów z gmin: Stare Babice, Izabelin, Kampinos, Leszno (w tym dzieci i młodzież ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lesznie). W związku z narastającą corocznie migracją ludności z Warszawy do gmin obsługiwanych przez pracowników Poradni wzrasta liczba badanych dzieci

(2003/04 – 4.034, 2004/05 – 4.269, 2005/06 – 4.641, 2006/07 – 4.916). Powoduje to potrzebę zatrudnienia większej liczby psychologów (przynajmniej dodatkowo 3 etaty). Obecnie placówka dysponuje 3 etatami i oferuje diagnostykę psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną, terapię pedagogiczną i logopedyczną, psychoedukację rodziców, uczniów, nauczycieli, a ponadto orzecznictwo specjalne, indywidualne, zajęcia rewalidacyjne, pogadanki, warsztaty i poradnictwo.

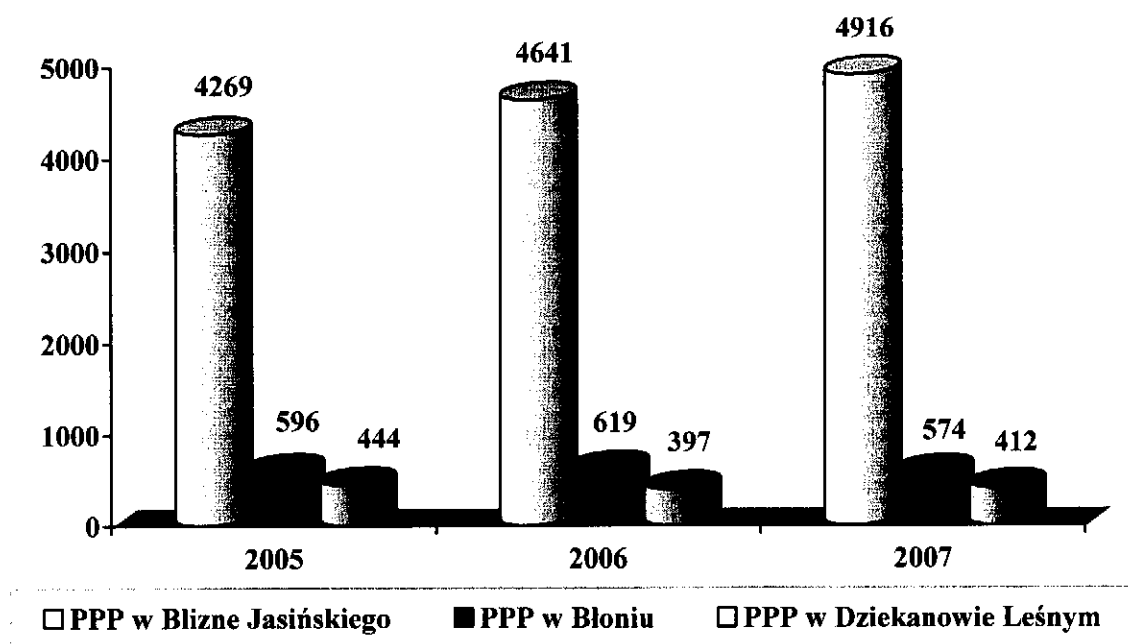
Warto dodać, że na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi w Kampinosie w czwartym kwartale 2007 r. uruchomiono Punkt Konsultacyjny prowadzony przez pracowników PP-P w ramach pilotażowego programu „Zero tolerancji wobec przemocy w szkole”, który przyjął 82 osoby z różnymi problemami.

W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Błoniu przyjęto w 2007 r. 574 dzieci, wykonując 509 badań psychologicznych, 255 badań pedagogicznych oraz przeprowadzono 134 konsultacje logopedyczne i 75 innych konsultacji i badań lekarskich. Programem „Słyszę” objęto 205 dzieci. W 2006 roku przyjęto 619 dzieci. Wykonano 516 badań psychologicznych, 221 pedagogicznych, przeprowadzono 191 konsultacji logopedycznych oraz 43 inne konsultacji i badania lekarskie. Programem „Słyszę” objęto 205 dzieci. Rok wcześniej przyjęto 596 dzieci. Wykonano 512 badań psychologicznych, 168 pedagogicznych, przeprowadzono 100 konsultacji logopedycznych oraz 27 innych konsultacji i badań lekarskich. Programem „Słyszę” objęto 300 dzieci

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dziekanowie Leśnym w gminie Łomianki w 2007 r. przyjęła 412 dzieci, w tym badaniom psychologicznym, pedagogicznym lub logopedycznym poddano 343, a innymi formami pomocy bezpośredniej 69 dzieci. Rok wcześniej w Poradni udzielono pomocy 379 dzieciom, w tym 331 poprzez badania, a 66 w formie pracy bezpośredniej. W 2005 r. do Poradni zgłosiło się 444 dzieci, wśród nich 335 dzieci zostało poddanych badaniom, a 109 udzielono pomocy w formie pracy bezpośredniej.

Poniższy wykres przedstawia liczbę dzieci objętych opieką przez Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczne w powiecie warszawskim zachodnim w latach 2005-2007.

Wykres 6. Liczba dzieci z powiatu warszawskiego zachodniego objętych opieką w poradniach psychologiczno-pedagogicznych w latach 2005-2007

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Blizne Jasińskiego, Błoniu i Dziekanowie Leśnym.

Liczba dzieci objętych opieką psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną w analizowanym okresie była największa w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Blizne Jasińskiego, a przy tym rosła z roku na rok, co związane było z natężeniem migracji z Warszawy do gmin obsługiwanych przez ww. Poradnię. W 2005 r. omawiane Poradnie przyjęły łącznie 5.309 dzieci, w 2006 r. 5.657, a w 2007 r. 5.902 dzieci.

Specjalistyczne poradnictwo rodzinne

W powiecie warszawskim zachodnim wzrasta liczba rodzin, które potrzebują pomocy nie tylko finansowej czy rzeczowej, ale przede wszystkim w postaci poradnictwa i pracy socjalnej. Udzielana jest ona w ramach specjalistycznego poradnictwa rodzinnego prowadzonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej od 2003 roku. W jego ramach odbywają się trzy rodzaje dyżurów:

- doradcy rodzinnego (2 godziny w tygodniu),
- doradcy Biura Porad Obywatelskich (4,5 godziny w tygodniu),
- prawnika (3 godziny w tygodniu).

W 2007 r. pomocy udzielono łącznie 298 osobom. Większość z nich to mieszkańcy poszczególnych gmin powiatu warszawskiego zachodniego, a także mieszkańcy ościennych

powiatów, którzy na swoim terenie nie mają możliwości skorzystania z tej formy bezpłatnej pomocy. Były to osoby w średnim wieku, słabo sytuowane, z wykształceniem podstawowym, zawodowym, o niskim statusie społecznym, przeważnie kobiety.

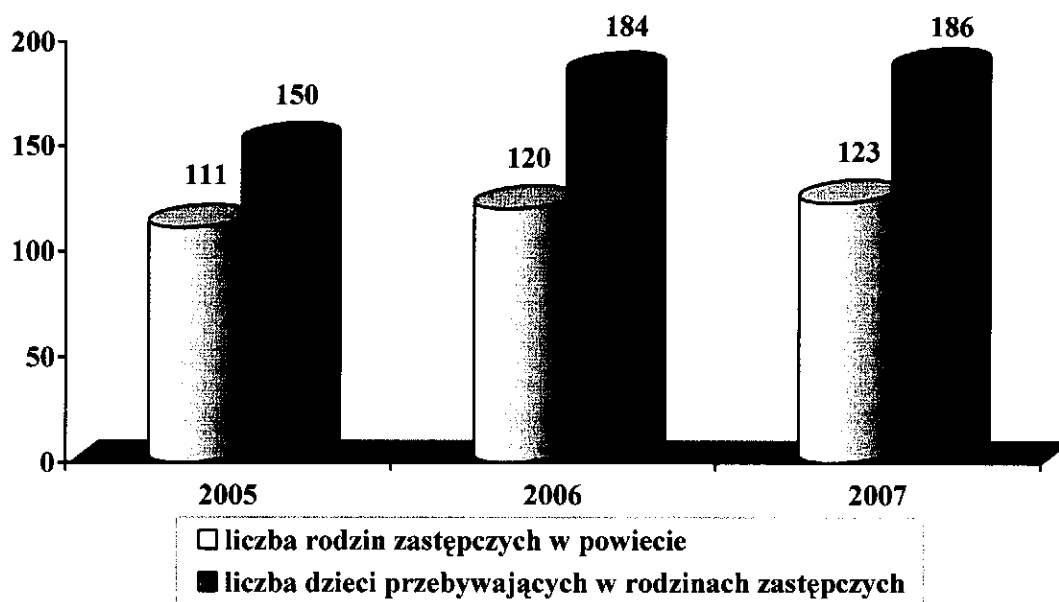
Dyżury prawne dotyczyły głównie spraw rodzinnych: konfliktów, przemocy, alimentów, rozwodów, separacji. Duża grupa klientów zgłaszała się z pytaniami o różnego rodzaju świadczenia rodzinne, a także o kwestie rentowo-emerytalne i mieszkaniowe (eksmisja, dziedziczenie, wynajem). Pomoc prawna uwzględniała nie tylko edukację osób w zakresie ich praw i informowanie o procedurach postępowania, ale również wspieranie poszkodowanych osób psychicznie i motywowanie do dalszego działania.

Doradca rodzinny służył pomocą głównie osobom z problemami emocjonalnymi oraz będących w konflikcie rodzinnym (zwłaszcza małżeńskim) poprzez sesje mediacyjne. Powodem zwracania się po poradę był również problem przemocy domowej, depresji, alkoholizmu, choroby psychicznej oraz problemów wychowawczych.

Rodziny zastępcze

Rodzina zastępcza to taka rodzina, która tymczasowo lub stale opiekuje się i wychowuje dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub których rodzice nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. Rodzina zastępcza nie jest rodziną adopcyjną. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej z mocy prawa ustaje z dniem osiągnięcia przez dziecko pełnoletności. Przyjęcie dziecka do rodziny przez małżeństwo lub osobę samotną następuje najczęściej bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka. Dane szczegółowe na temat rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie warszawskim zachodnim w latach 2005-2007 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Rodziny zastępcze na terenie powiatu warszawskiego zachodniego w latach 2005-2007

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim.

W powiecie warszawskim zachodnim na przestrzeni lat 2005-2007 liczba rodzin zastępczych wzrastała z roku na rok (najwyższa była w 2007 roku – 123 rodziny). Systematycznie rosła także liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych – ze 150 w 2005 roku do 186 w 2007 roku.

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w powiecie warszawskim zachodnim w 2007 roku

Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych
Rodziny spokrewnione z dzieckiem	98	134
Rodziny niespokrewnione z dzieckiem	21	34
Rodzina zawodowa, wielodzietna niespokrewniona z dzieckiem	3	15
Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego	1	3
Ogółem	123	186

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim.

W 2007 roku spośród 186 dzieci objętych opieką rodzin zastępczych, 134 przebywało w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem, 34 w rodzinach niespokrewnionych z dzieckiem, 15 w rodzinach wielodzietnych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem, a 3 w rodzinie

zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego. Rodziny zastępcze funkcjonowały w następujących gminach powiatu: Izabelin – 12 rodzin, Ożarów Mazowiecki – 28, Stare Babice – 14, Kampinos – 7, Łomianki – 17, Leszno – 8, Błonie – 37.

Szkolenie kandydatów na opiekunów zastępczych przeprowadzane jest przez pracowników socjalnych PCPR dla osób zainteresowanych adopcją i opieką zastępczą (w 2007 r. przeszkolono 25 osób). Posiadanie przez pracowników PCPR uprawnień trenerskich z zakresu przygotowania rodzin do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w amerykańskim systemie PRIDE, pozwala PCPR w Ożarowie Mazowieckim na samodzielnie realizowanie tego zadania, bez konieczności zlecenia go instytucjom zewnętrznym. O ile zadania dotyczące naboru, szkoleń, podnoszenia kwalifikacji rodzin zastępczych może wykonywać PCPR, o tyle zadania w zakresie pozyskiwania i szkolenia rodzin adopcyjnych należą do wyłącznej kompetencji ośrodków adaptacyjno-opiekuńczych. Na terenie powiatu warszawskiego zachodniego nie było ośrodka adaptacyjno-opiekuńczego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Według danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim, do placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2005 roku skierowano 18 dzieci, rok później 19, natomiast 2007 roku 16 dzieci. Uwzględniając jednak liczbę dzieci już w nich przebywających, trzeba stwierdzić, że w domach dziecka (w Jasięcu Ilżeckim, Opatowie, Konstancinie, Warszawie, Sochaczewie, Gostyninie i Białymstoku) na koniec 2007 r. przebywało 31 dzieci z powiatu warszawskiego zachodniego. Dodać również należy, że standaryzacja placówek opiekuńczo-wychowawczych, mająca na celu zmniejszenie w nich liczby miejsc do 30, spowodowała trudności w realizacji orzeczeń sądów rodzinnych w zakresie umieszczenia dzieci w placówkach.

Pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, mogą liczyć na pomoc w usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem. Szczegółowe dane na temat liczby usamodzielnianych wychowanków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Usamodzielnianie wychowanków z terenu powiatu w latach 2005-2007

Liczba usamodzielnionych wychowanków w poszczególnych latach					
2005 r.		2006 r.		2007 r.	
Z rodzin zastępczych	Z placówek	Z rodzin zastępczych	Z placówek	Z rodzin zastępczych	Z placówek
23	6	36	11	34	11

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim.

W omawianym czasie zmieniała się liczba wychowanków usamodzielnianych. W roku 2005 było ich łącznie 29, w tym 23 wychowanków z rodzin zastępczych i 6 z placówek, rok później – 47, w tym 36 wychowanków z rodzin zastępczych oraz 11 z placówek, natomiast w roku 2007 łącznie usamodzielniono 45 wychowanków, w tym 34 z rodzin zastępczych i 11 z placówek.

W kolejnej tabeli przedstawiono wysokość świadczeń przeznaczanych w latach 2005-2007 na pomoc w usamodzielnianiu wychowanków (z placówek i rodzin zastępczych łącznie).

Tabela 8. Wielkość środków finansowych przeznaczanych na pomoc usamodzielnianym dzieciom w latach 2005-2007

Środki finansowe przeznaczane na pomoc usamodzielnianym dzieciom		
2005 r.	2006 r.	2007 r.
154.662 zł	194.754 zł	273.240 zł

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim.

Pomoc w usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem przejawia się nie tylko w świadczeniu na rzecz wychowanków pracy socjalnej, ale również w pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych i zagospodarowanie. Wielkość środków przeznaczanych na wspomaganie wychowanków usamodzielnianych w latach 2005-2007 wzrastała w kolejnych latach. W roku 2005 była najniższa i wyniosła 154.662 zł, w roku następnym wzrosła do 194.754 zł, a w roku 2007 poziom środków finansowych wynosił 273.240 zł.

Na terenie powiatu warszawskiego zachodniego działają także placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego. Zadanie z zakresu organizowania placówek wsparcia

dziennego powiat realizował poprzez organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego, zapewniając opiekę i wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej. W 2007 r. zadanie to realizowano w formie dotowania działalności 5 organizacji pozarządowych (łącznie na kwotę 373.800 zł), z których dwie prowadziły w powiecie placówki o profilu rehabilitacyjnym. Były to następujące organizacje:

1. Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych, które prowadziło ośrodek rehabilitacyjno-terapeutyczny w Blizne Jasińskiego;
2. Parafia Miłosierdzia Bożego, prowadząca świetlicę środowiskowo-socjoterapeutyczną z oddziałem dla niepełnosprawnych w Ożarowie Mazowieckim;
3. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, prowadzące środowiskowe ognisko wychowawcze w Borzęcinie Dużym;
4. Towarzystwo im. Św. Brata Alberta prowadzące Ognisko Dziecięco-Młodzieżowe w Izabelinie z filią w Laskach;
5. Fundacja Pomocy Rodzinie prowadząca świetlicę środowiskową (rodzinną) w Łomiankach.

Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny dla Dzieci Niepełnosprawnych w Blizne Jasińskiego prowadził zajęcia dla dzieci niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami wczesnego rozwoju z zakresu wsparcia psychologicznego (psycholog kliniczny), logopedyczne (neurologopedę), ruchowe (rehabilitant), analizy i syntezy wzrokowej oraz poziomu grafomotorycznego (pedagog specjalny), analizatorów słuchu i mowy (lekarz-muzykoterapeuta), dogoterapii (certyfikowani dogoterapeuci). Wprowadzono również program dla dzieci z najgłębszą niepełnosprawnością za pomocą metody integracji sensorycznej. W 2008 r. średnio w miesiącu uczestniczyło w zajęciach 40 osób.

Świetlica Środowiskowa przy Parafii Miłosierdzia Bożego w Ożarowie Mazowieckim zapewniała prawidłowy rozwój psychofizyczny i duchowy 32 wychowankom pełnosprawnym i 10 niepełnosprawnym ze szkół podstawowych z Ożarowa Mazowieckiego i Starych Babc. Wychowankowie otrzymywali kolację, paczki z okazji świąt, uczestniczyli w lekcjach wyrównawczych, w zajęciach rehabilitacyjnych, korzystali z pomocy logopedycznej.

Ognisko Dziecięco-Młodzieżowe w Izabelinie i w Laskach w trosce o zdrowie i rozwój fizyczny wychowanków prowadziło m.in. dożywianie, zajęcia ruchowe, kolonie profilaktyczne oraz działania wychowawczo-profilaktyczne skierowane przede wszystkim do dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i innymi uzależnieniami z gminy Izabelin. Do Ogniska uczęszczało w 2008 r. ok. 100 dzieci w wieku od przedszkolnego do ukończenia nauki z biednych i niewydolnych wychowawczo rodzin.

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Borzęcinie Dużym opiekowało się 43 dziećmi w wieku 7-15 lat z gmin Stare Babice, Ożarów, Leszno, pochodzącymi z rodzin dysfunkcyjnych. Placówka realizowała program opiekuńczo-wychowawczy oraz prowadziła codzienne dożywianie wychowanków. W okresie ferii zimowych zorganizowano wypoczynek w miejscu zamieszkania z oddzielnym programem. Dzieci w czasie wolnym od nauki wyjeżdżały do kina, na basen, uczestniczyły w zajęciach plastycznych, sportowych, muzycznych, teatralnych. W Ognisku przeprowadzono zajęcia edukacyjne i warsztaty profilaktyczne w ramach programu „Original Play”, który sfinansowało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim. W placówce działa grupa wsparcia dla dzieci z rodzin alkoholowych.

Świetlica Środowiskowa w Łomiankach realizowała następujące zadania: opieka i wychowanie dzieci i młodzieży, dożywianie (jeden posiłek dziennie), profilaktyka uzależnień, integracja dzieci niepełnosprawnych, zachęcenie rodziców do wspólnych zajęć z dziećmi w celu umacniania więzi rodzinnych, zaszczepianie tradycji narodowych, formowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży. Opieką objęto 45 dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z gminy Łomianki i sąsiednich, głównie z rodzin wielodzietnych i niezamożnych, także dysfunkcyjnych.

Z pomocy oferowanej przez wymienione placówki w 2007 r. skorzystało 360 dzieci, które objęte były codziennym dożywianiem. Wśród dzieci ze środowisk ubogich i patologicznych prowadzono pracę wychowawczą, profilaktyczną, edukacyjną i reedukacyjną.

Elementem lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie są placówki świadczące pomoc w sytuacjach kryzysowych, wynikających m.in. z trudności opiekuńczo-wychowawczych, niezaradności w opiece i wychowaniu własnych dzieci lub innych dysfunkcji. Taką rolę na terenie powiatu warszawskiego zachodniego pełni Dom Samotnej Matki w Laskach prowadzony przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta. W 2007 roku Dom Samotnej Matki w Laskach prowadził działalność socjalno-pomocową dla kobiet z małymi dziećmi w sytuacjach kryzysowych, będących mieszkankami powiatu (w 2007 r. 5 kobiet i 7 dzieci). Osoby przebywające w Domu Samotnej Matki otrzymywały pomoc materialną w formie zapewnienia pobytu całodobowego, wyżywienia (dorośli 3 posiłki dziennie, dzieci 5 posiłków), środków higieniczno-sanitarnych, lekarstw, odzieży. Mieszkanki wraz z dziećmi miały zapewnioną opiekę lekarską w Ośrodku Zdrowia w Izabelinie. Podopieczne korzystały z pomocy pracownika socjalnego i psychologa.

Placówki i organizacje kulturalno-sportowe

W powiecie warszawskim zachodnim życie kulturalne inicjują lokalne domy kultury, świetlice i stowarzyszenia.. Szczególnie prężną działalnością wyróżnia się Ośrodek Kultury „Poniatówka” w Błoniu. Oprócz tradycyjnych kół zainteresowań istnieją i odnoszą sukcesy w kraju i zagranicą: Zespół Pieśni i Tańca „Tęcza”, Formacja Tańca Towarzyskiego „Brawo”, Teatr BRONISZE. Organizowane są koncerty muzyki poważnej, wieczory poetyckie, spotkania autorskie, wernisaże.

Organizacją i realizacją sportu powszechnego i rekreacji na terenie powiatu warszawskiego zachodniego zajmują się Miejskie i Gminne Ośrodki Sportu i Rekreacji. Istotnym ogniwem uzupełniającym realizację zamierzeń w sferze szeroko pojętej kultury fizycznej są jednostki organizacyjne działające na podstawie ustawy o kulturze fizycznej, tj. stowarzyszenia kultury fizycznej, kluby sportowe, uczniowskie kluby sportowe i inne organizacje pozarządowe działające w środowisku dzieci, młodzieży i dorosłych. Do najpopularniejszych dyscyplin należą: piłka nożna, siatkówka, koszykówka, lekkoatletyka, kolarstwo, pływanie, tenis stołowy.

Baza sportowo-rekreacyjna oparta o budowane w ostatnim 15-leciu hale sportowe i boiska przyszkolne pozwala na rozwój sportu masowego oraz promowanie zdrowego trybu życia i organizację imprez masowych. W powiecie funkcjonują dwa kompleksy sportowo-rekreacyjne z pływalniami i boiskami o sztucznej nawierzchni (w Ożarowie Mazowieckim i w Łomiankach).

Poniżej przedstawiono wykaz uczniowskich klubów sportowych i stowarzyszeń kultury fizycznej zajmujących się upowszechnianiem i organizacją sportu na terenie powiatu warszawskiego zachodniego.

Uczniowskie Kluby Sportowe

1. „Błonie”, ul. Łaki 2, 05-870 Błonie
2. „Czwartacy”, ul. Narutowicza 4, 05-870 Błonie
3. „Jeziorak”, ul. Warszawska 73, 05-092 Łomianki
4. „Relax”, Szkoła Podstawowa im. Powstańców 1863, 05-083 Zaborów
5. „Laski”, ul. Brzozowa 75, 05-080 Izabelin
6. „Bieniewiczanka”, Szkoła Podstawowa w Bieniewiczach, 05-870 Błonie
7. „Łomianki”, ul. Warszawska 73, 05-092 Łomianki
8. „Borzecin”, ul. Warszawska 697, 05-083 Zaborów
9. „Babice”, ul. Polna 40, 05-82 Stare Babice
10. „Orzeł”, ul. Szpitalna L, 05-092 Łomianki

11. „Izabelin”, ul.3 Maja 49, 05-80 Izabelin
12. „Kampinos”, ul. Akacyjowa 12, 05-080 Izabelin
13. „Rugby”, ul. Warszawska, 05-092 Łomianki
14. „Zryw”, ul. Por. Francisa Akinsa 6, 05-092 Łomianki
15. „Atlas”, ul. Powstańców 8A, 05-870 Błonie
16. „Rys” ul. Szkolna 5, 05-085 Kampinos
17. „Net”, ul. Szkolna 2, 05-850 Ożarów Mazowiecki
18. „Familiada”, ul. Baczyńskiego 9, 05-092 Łomianki
19. „Fides”, ul. Warszawska 121, 05-092 Łomianki
20. „Ołtarzew Ambra”, ul. Mazowiecka 12/13, 05-850 Ożarów Mazowiecki
21. „Leszno”, ul. Sochaczewska 4, 05-084 Leszno
22. „Dwa Koła i Pompka”, ul. Wiejska 12, 05-092 Łomianki
23. „Kołtatajki”, ul. Okrzei 3, 05-870 Błonie
24. „Minerwa”, ul. Kownackiej 36, 05-092 Łomianki
25. „V”, ul. Staszica 2, 05-92 Łomianki
26. „Pall-Jedynka”, ul. Poznańska 183, 05-870 Ożarów Mazowiecki
27. „Łomiankowski Klub Szachowy”, ul. Wiejska 12A, 05-092 Łomianki
28. „Ognisko”, ul. Warszawska 73, 05-092 Łomianki
29. „Beta”, ul. Narutowicza 4 05-870 Błonie
30. „Flip”, ul. Staszica 2 05-092 Łomianki
31. „Ołtarzew”, ul. Mazowiecka 1/3, 05-850 Ożarów Mazowiecki
32. „Dąbrowa”, ul. Akacyjowa 22, 05-092 Łomianki

Stowarzyszenia kultury fizycznej

1. „Łomianki”, ul. Fabryczna 48, 05-92 Łomianki
2. „Orzeł”, ul. Niepokalanowska 3, 05-085 Kampinos
3. „F.C. Płochocin”, ul. Lipowa 3, 05-860 Płochocin
4. „Wilczeniec”, ul. Kościelnej Drogi 10, 05-092 Łomianki
5. „Viktoria Błonie”, ul. Sienkiewicza 8/14, 05-870 Błonie
6. „Polska Federacja Sportu Zaprzęgowego”, ul. Rolnicza 242D, 05-092 Łomianki
7. „Błońskie Stowarzyszenie Koszykówki”, ul. Sowińskiego 17, 05-870 Błonie
8. „Klaudyn-Kampinos”, ul. Lutosławskiego 47, 05-080 Klaudyn
9. „Ikar”, ul. Zielona 25B, 05-92 Łomianki
10. „Puszcza”, ul. Rolnicza 242D, 05-92 Łomianki

11. „L”, ul. Szkolna 2A, 05-850 Ożarów Mazowiecki
12. „Profuturo”, ul. Staszica 2, 05-92 Łomianki
13. „Inuit”, ul. Rolnicza 242D, 05-092 Łomianki
14. Stowarzyszenie Młodych Sportowców „Zielony Szlak”, ul. Dolna 14/5, 05-092 Łomianki
15. „Tnt”, ul. Dolna 3, 05-092 Łomianki
16. „Klub Karate Tradycyjnego”, ul. Jagienki 6/35, 05-870 Błonie
17. „Partyzant”, ul. Szkolna 10, 05-83 Leszno
18. „Oyama Karate”, ul. Warszawska 73, 05-92 Łomianki
19. „Amatorskie Towarzystwo Sportowe”, ul. Harcerska 34, 05-870 Błonie
20. „Niezależny Błoński Klub Wspinaczkowy”, ul. Poniatowskiego 2/4, 05-870 Błonie
21. „Błonianka”, ul. Legionów 3A, 05-870 Błonie
22. „Pepeland”, ul. Kolejowa 378, 05-092 Łomianki
23. „Naprzód Zielonki”, ul. Białej Góry 4, 05-81 Stare Babice
24. „Garo”, ul. Parkowa L A, 05-82 Zaborów
25. „Rys”, ul. Południowa 23, 05-080 Izabelin
26. „Ożarowski Klub Karate-Do Tsunami”, ul. Łąkowa 19, 05-850 Ożarów Mazowiecki
27. „Olymp”, ul. Lesznowska 15A, 05-870 Błonie
28. „Swing-Duet”, ul. Równoległa, 05-92 Łomianki
29. „Ożarowianka”, ul. Poznańska 123, 05-850 Ożarów Mazowiecki

Kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej

1. „Orzeł”, ul. Niepokalanowska 3, 05-085 Kampinos
2. „F. C. Płochocin”, ul. Lipowa 3, 05-860 Płochocin
3. „Wilczeniec”, ul. Kościelnej Drogi 10, 05-092 Łomianki
4. „Klaudyn-Kampinos”, ul. Lutosławskiego 47, 05-080 Klaudyn
5. „Puszcza”, ul. Rolnicza 242 D, 05-092 Łomianki
6. „I”, ul. Szkolna 2A, 05-850 Ożarów Mazowiecki
7. „Pro Futuro”, ul. Staszica 2, 05-092 Łomianki
8. „Inuit”, ul. Rolnicza 242 D, 05-092 Łomianki
9. „Partyzant”, ul. Szkolna 10, 05-084 Leszno

4.6. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Przedstawione powyżej informacje charakteryzujące środowisko powiatu warszawskiego zachodniego i występujące problemy rodzin i młodego pokolenia mieszkańców pozwalają ocenić istniejącą ofertę lokalną.

W dziedzinie szkolnictwa: dzieci i młodzież mają zapewnioną możliwość uczęszczania do szkół podstawowych i gimnazjów w pobliżu miejsca zamieszkania. Natomiast szkoły średnie są zlokalizowane w niektórych miejscowościach powiatu, a także w Warszawie. Na przykład młodzież z gminy Kampinos może kontynuować naukę zarówno w stolicy, jak i w Błoniu, Sochaczewie i Grodzisku Mazowieckim, co związane jest jednak z koniecznością dojazdu. Komunikacja wewnątrz powiatu pozostawia wiele do życzenia (np. brak połączeń Leszno – Ożarów). Oferta edukacyjna w powiecie stworzona przez placówki publiczne i niepubliczne jest bogata i zróżnicowana. Młodzież ma możliwość uzyskania wykształcenia ogólnego i zdobycia różnych zawodów. Także dzieci i młodzież wymagające kształcenia specjalnego mają taką możliwość. Za mało jest jednak oddziałów integracyjnych w szkołach. Rodzinom doskwiera deficyt miejsc w żłobkach i przedszkolach, co niekorzystnie wpływa na aktywność zawodową młodych kobiet. Problemem jest także niski poziom współpracy między szkołą a rodziną oraz niewystarczająca opieka medyczna w szkołach.

Dzieci i młodzież mające różnego rodzaju problemy mogą korzystać z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Blizne Jasińskiego, Dziekanowie Leśnym i Błoniu. W związku z narastającą corocznie migracją ludności z Warszawy do gmin obsługiwanych przez pracowników Poradni w Blizne Jasińskiego wzrasta liczba badanych dzieci. Powoduje to potrzebę zatrudnienia większej liczby psychologów (przynajmniej o 3 etaty). Rośnie także zapotrzebowanie na specjalistyczne poradnictwo rodzinne, które zainicjowano w powiecie w 2003 r. Większość osób korzystających z tego typu oferty to mieszkańcy poszczególnych gmin powiatu warszawskiego zachodniego, ale także mieszkańcy powiatów pruszkowskiego i warszawskiego, którzy na swoim terenie nie mają możliwości skorzystania z tej formy bezpłatnej pomocy. Dyżury prawne dotyczyły głównie spraw rodzinnych: konfliktów, przemocy, alimentów, rozwodów, separacji.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego odgrywają istotną rolę w środowisku lokalnym, zapewniają opiekę i pomoc dzieciom i rodzinom zagrożonym, są dla nich wsparciem i „szkołą” podnoszenia umiejętności wychowawczych. Zadanie z zakresu organizowania placówek wsparcia dziennego powiat warszawski zachodni realizował poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych

opieki rodzicielskiej. W 2007 r. zadanie to realizowano w formie dotowania działalności 5 organizacji pozarządowych, z których dwie prowadziły w powiecie placówki o profilu rehabilitacyjnym.

Oceniając sytuację pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, należy stwierdzić, że wielkość środków przeznaczanych na wspomaganie wychowanków usamodzielnianych w latach 2005-2007 wzrastała z roku na rok. W omawianym czasie zmieniała się również liczba wychowanków usamodzielnianych, przy czym osób opuszczających rodziny zastępcze było znacznie więcej niż pełnoletnich wychowanków placówek.

Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych realizowane jest w ramach kilkumiesięcznych cykli szkoleniowych przez pracowników socjalnych PCPR dla osób zainteresowanych adopcją i opieką zastępczą (w 2007 r. przeszkolono 25 osób). Posiadanie przez pracowników PCPR uprawnień trenerskich w systemie PRIDE z zakresu przygotowania rodzin do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, pozwala PCPR w Ożarowie Mazowieckim na samodzielnie realizowanie tego zadania, bez konieczności zlecenia go instytucjom zewnętrznym.

W rodzinach zdarzają się sytuacja trudne, kryzysowe, których rodzina nie może sama pokonać wykorzystując własne możliwości i umiejętności. Zachodzi wtedy potrzeba ingerencji ze strony państwa – instytucji pomocy społecznej. Rozmieszczenie terenowych ośrodków pomocy społecznej i kadra w nich pracująca stwarzają możliwości objęcia pomocą wszystkich, którzy jej potrzebują. Na efektywność pracy socjalnej powinna wpływać malejąca liczba świadczeniobiorców. Odczuwalna jest jednak niedostateczna liczba specjalistów zajmujących się pracą z rodziną. Elementem lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie są też placówki świadczące pomoc w sytuacjach kryzysowych, wynikających m.in. z trudności opiekuńczo-wychowawczych, niezaradności w opiece i wychowaniu dzieci lub z innych dysfunkcji. Wobec braku Ośrodka Interwencji Kryzysowej taką rolę pełni (w pewnym zakresie) Dom Samotnej Matki w Laskach prowadzący działalność socjalno-pomocową dla kobiet z małymi dziećmi będących mieszkankami powiatu. Generalnie jednak daje się zauważyć niewystarczającą liczbę ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie.

Narastanie zjawiska niedostosowania społecznego wśród młodych ludzi przejawia się agresją, używaniem alkoholu, narkotyków. Znaczna liczba sprawców przestępstw narkotykowych ujawnionych przez policję wskazuje na poważne zagrożenie problemem uzależnień. Uczniowie nieradzący sobie z trudnymi sytuacjami życia domowego i szkolnego stają się mało odporni psychicznie, popadają w konflikty, ich zachowanie jest zaburzone.

Baza sportowo-rekreacyjna oparta o budowane w ostatnich kilkunastu latach hale sportowe i boiska przyszkolne pozwala na rozwój sportu masowego oraz promowanie zdrowego trybu życia i organizację imprez masowych. W powiecie funkcjonują dwa kompleksy sportowo-rekreacyjne z pływalniami i boiskami o sztucznej nawierzchni (w Ożarowie Mazowieckim i w Łomiankach). Infrastruktura sportowo-rekreacyjna nie jest jednak kompletna – brakuje np. ścieżek rowerowych i ogólnodostępnych boisk sportowych. Na terenie powiatu warszawskiego zachodniego rozwijają się uczniowskie kluby sportowe i stowarzyszenia kultury fizycznej zajmujące się upowszechnianiem i organizacją sportu, co ułatwia dzieciom i młodzieży dostęp do różnorodnych form spędzania czasu wolnego. Jednakże generalnie oferta w tym zakresie nie satysfakcjonuje mieszkańców.

Zespół wspierający Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim w opracowaniu niniejszego dokumentu, opierając się na materiale analitycznym oraz przesłankach wynikających z ogólnopolskich dokumentów diagnostycznych i programowych, uznał, że działania zaprogramowane w ramach systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną powinny służyć:

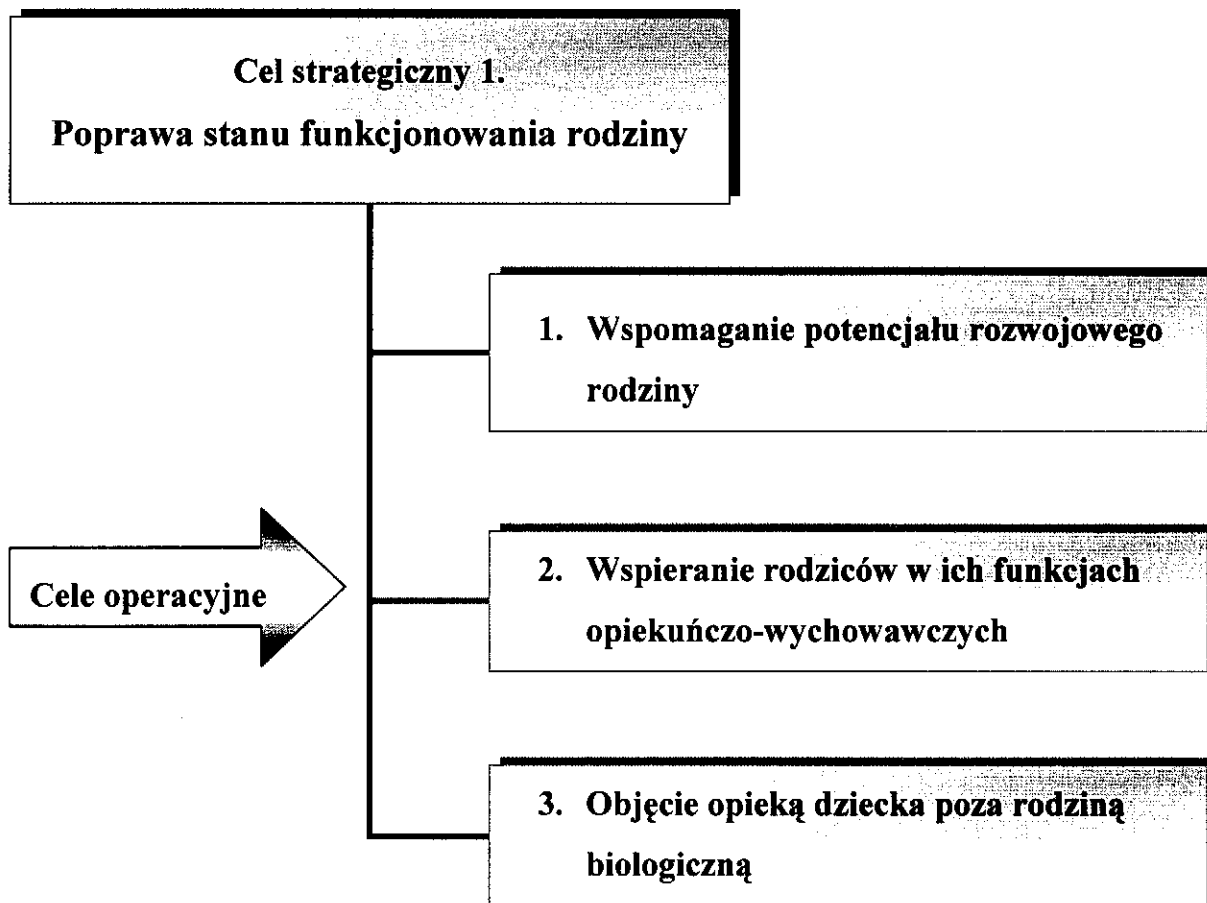
- **poprawie funkcjonowania rodziny,**
- **poprawie sytuacji dziecka w środowisku nauczania,**
- **promocji zdrowia populacji, w szczególności poprzez rozwój sportu i rekreacji,**
- **zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.**

5. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA

Diagram 1. Cele strategiczne systemu

Diagram 2. Cele strategiczny 1 i cele operacyjne do celu strategicznego 1

Zadania do celu operacyjnego 1.

1. Zdiagnozowanie warunków życia rodzin oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie.
2. Wdrażanie programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych służących rozwojowi rodziny.
3. Rozbudowa systemu wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań.
4. Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny.
5. Organizowanie kampanii informacyjnych o lokalnych instytucjach świadczących pomoc rodzinie.

Zadania do celu operacyjnego 2.

1. Pedagogizacja rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ich dzieci oraz umiejętności wychowawczych rodziców.

2. Wspieranie form współpracy instytucji oświatowych z rodzicami jako partnerami w procesie dydaktyczno-wychowawczym dzieci.
3. Budowanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie oraz zagrożonych patologiami.
4. Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa i edukacji dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń demoralizacją i uzależnieniami dzieci i młodzieży.
5. Rozwijanie form krótkoterminowej opieki dla rodzin w kryzysie.

Zadania do celu operacyjnego 3.

1. Rozwój zastępczej opieki rodzinnej.
2. Dążenie do zabezpieczenia mieszkań dla wychowanków opuszczających system opieki zastępczej, w tym organizacja mieszkań chronionych.
3. Wspieranie rozwoju sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.
4. Poprawa funkcjonowania instytucji zajmujących się wsparciem osób i rodzin z problemami wychowawczymi.
5. Utworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z obowiązującymi standardami.
6. Wspieranie rozwoju placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Realizatorzy celów i zadań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań, organizacje pozarządowe.

Środki finansowe na realizację celów i zadań:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów i zadań:

Instytucje rządowe, samorządowe w szczególności ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd.

Diagram 3. Cele strategiczny 2 i cele operacyjne do celu strategicznego 2

Zadania do celu operacyjnego 1.

1. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Włączanie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na możliwości indywidualnego rozwoju, twórczego działania oraz sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych, przedsiębiorczości i planowania kariery.
3. Wyrównywanie dysproporcji w dostępie do oferty edukacyjnej na miarę możliwości i potrzeb każdego dziecka.
4. Dostosowanie istniejącej struktury szkolnej do lokalnego rynku pracy.
5. Wypracowanie procedur monitoringu uczniów uzdolnionych, wspierania ich rozwoju, wyróżniania i nagradzania.

6. Organizacja oferty edukacyjnej dla młodzieży szczególnie uzdolnionej. Stworzenie systemu usług wspierających proces edukacji uczniów niepełnosprawnych.
7. Tworzenie warunków umożliwiających dostęp uczniów niepełnosprawnych do szkół ogólnodostępnych.

Zadania do celu operacyjnego 2.

1. Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych i filantropijnych w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.
3. Poszerzanie profilaktyki szkolno-rodzicielskiej.
4. Organizacja warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu rozwiązywania problemów i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
5. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin niewydolnych wychowawczo.
6. Angażowanie różnych instytucji, w tym organizacji pozarządowych, w realizację programów profilaktycznych i pomocowych na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi.

Zadania do celu operacyjnego 3.

1. Rozwój opieki pedagogicznej i psychologicznej w szkołach.
2. Inicjowanie programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży, w tym uzależnieniom i wykluczeniu społecznemu.
3. Tworzenie warunków do zwiększenia różnych form orientacji i poradnictwa zawodowego.

Realizatorzy celów i zadań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań, organizacje pozarządowe.

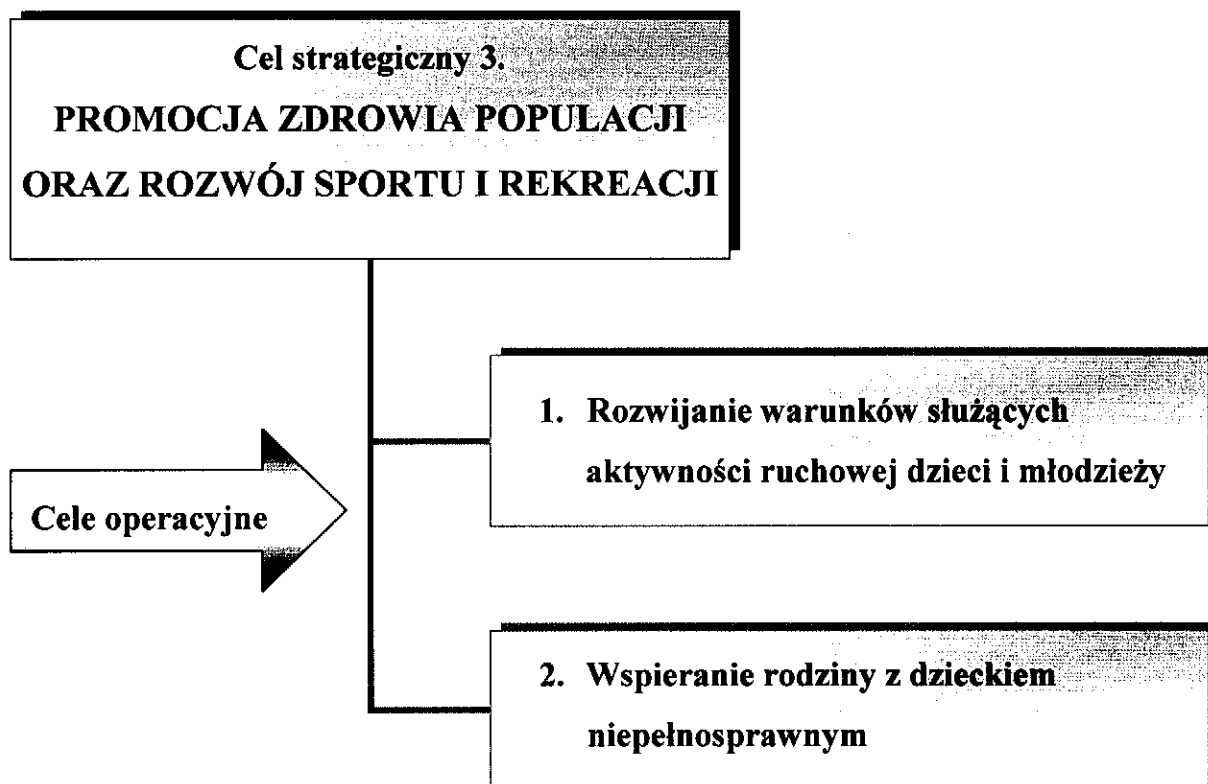
Środki finansowe na realizację celów i zadań:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów i zadań:

Institucje rządowe, samorządowe w szczególności ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd.

Diagram 4. Cele strategiczny 3 i cele operacyjne do celu strategicznego 3

Zadania do celu operacyjnego 1.

1. Wspieranie cyklicznych badań sprawności młodego pokolenia.
2. Wykorzystywanie bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
3. Stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania istniejących obiektów sportowych w placówkach oświatowych, również w godzinach popołudniowych, a dla młodzieży także w godzinach wieczornych.
4. Rozbudowa infrastruktury służącej czynnemu spędzaniu czasu wolnego (plac zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe).

Zadania do celu operacyjnego 2.

1. Opracowanie powiatowej bazy danych dzieci niepełnosprawnych.
2. Ocena zapotrzebowania i możliwości organizacji placówki wsparcia dziennego dla dzieci niepełnosprawnych.
3. Wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież do podjęcia samodzielnego życia.

Realizatorzy celów i zadań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań, organizacje pozarządowe.

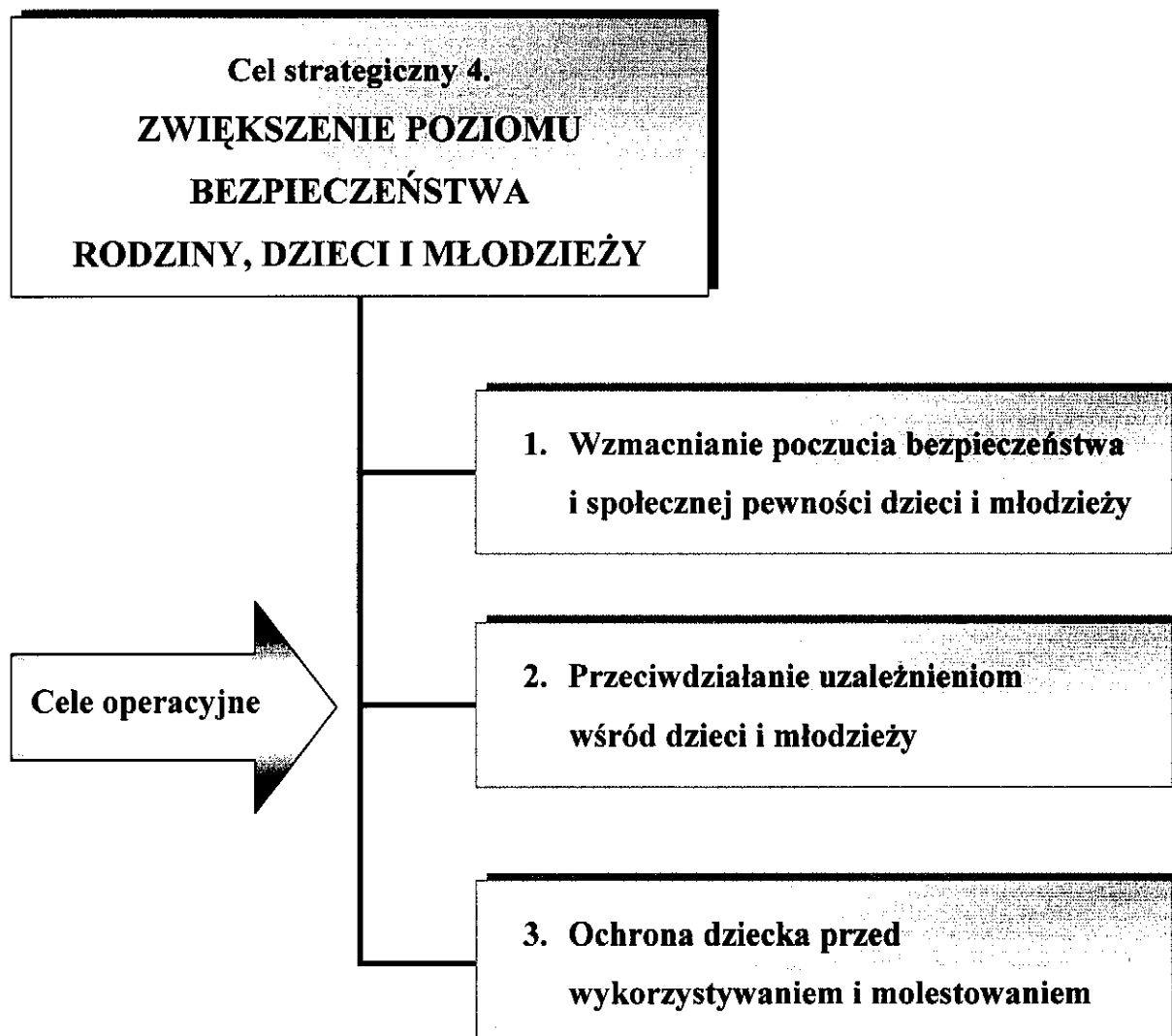
Środki finansowe na realizację celów i zadań:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów i zadań:

Instytucje rządowe, samorządowe w szczególności ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd.

Diagram 5. Cele strategiczny 4 i cele operacyjne do celu strategicznego 4

Zadania do celu operacyjnego 1.

1. Wdrażanie programów ilustrujących zagrożenia cywilizacyjne.
2. Włączanie w realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych policjantów z wydziału prewencji oraz ruchu drogowego.

Zadania do celu operacyjnego 2.

1. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.
2. Ustawiczne szkolenie nauczycieli związane z zagrożeniem uzależnieniami.
3. Wdrażanie programów edukacyjnych z zakresu uzależnień dla rodziców.

Zadania do celu operacyjnego 3.

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.
3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

Realizatorzy celów i zadań:

Rada Powiatu, Starosta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne powiatu, jednostki zgodnie z właściwością zadań, organizacje pozarządowe.

Środki finansowe na realizację celów i zadań:

Budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.

Partnerzy w realizacji celów i zadań:

Instytucje rządowe, samorządowe w szczególności ośrodki pomocy społecznej, placówki naukowe i oświatowe, organizacje społeczne, zakłady opieki zdrowotnej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd.

6. ZAKŁADANE REZULTATY SYSTEMU

1. Poprawa sprawności funkcjonowania instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.
2. Poprawa warunków pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska niedostosowania społecznego i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.
4. Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Podniesienie świadomości samorządów lokalnych na temat zjawiska niedostosowania społecznego i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.
6. Podniesienie świadomości samorządów lokalnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
7. Zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obrębie problematyki niedostosowania społecznego i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.
8. Zmniejszenie liczby czynów karalnych dokonywanych przez nieletnich.
9. Zmniejszenie liczby negatywnych zjawisk wśród dzieci i młodzieży, związanych z obecnością narkotyków, alkoholu i przemocy.
10. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.

7. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz ich modyfikacji w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Koordynatorem realizacji systemu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Wdrażanie dokumentu monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań, natomiast ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów dokonywana będzie corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i poprzez przedstawienie oceny Radzie Powiatu. Efektywną realizację założeń niniejszego dokumentu samorząd powiatowy będzie starał się osiągnąć poprzez:

- koordynację działań, wzajemną współpracę oraz wymianę doświadczeń podmiotów zaangażowanych,
- wzajemną wymianę informacji pomiędzy realizatorami i partnerami poszczególnych projektów i programu,
- promocję dokumentu, w którą włączą się lokalne media (kształtowanie przyjaznych, społecznych postaw wobec podejmowanych działań, dostarczanie informacji adresatom programu i poszczególnych projektów).

8. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Systemie Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2009-2013 będą realizowane w ramach zapisanych zadań w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Dla osiągnięcia celów wyznaczonych w dokumencie konieczne będzie współdziałanie instytucji i osób odpowiedzialnych za wsparcie rodziny i dziecka (przede wszystkim sędziów rodzinnych, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, rodzin zastępczych, wychowawców w placówkach opiekuńczo-wychowawczych) w różnych sferach: zdrowia, wychowania, edukacji, kultury, aktywności i samorządności obywatelskiej. W warunkach decentralizacji systemu pomocy dziecku i rodzinie szczególną rolę odgrywać winien samorząd terytorialny powiatu warszawskiego zachodniego, koordynując działania różnych podmiotów, a także pracownicy socjalni uzupełniając ofertę samorządu kierowaną do dzieci i rodzin poprzez zacieśnianie kontaktów z organizacjami pozarządowymi działającymi w poszczególnych obszarach aktywności.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu
Jerzy Wójcik

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis diagramów:

Diagram 1. Cele strategiczne systemu

Diagram 2. Cele strategiczny 1 i cele operacyjne do celu strategicznego 1

Diagram 3. Cele strategiczny 2 i cele operacyjne do celu strategicznego 2

Diagram 4. Cele strategiczny 3 i cele operacyjne do celu strategicznego 3

Diagram 5. Cele strategiczny 4 i cele operacyjne do celu strategicznego 4

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba osób objętych nadzorami kuratorów w latach 2005-2007

Tabela 2. Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w gminach powiatu warszawskiego zachodniego

Tabela 3. Placówki oświatowo-wychowawcze prowadzone przez powiat

Tabela 4. Szkoły i placówki niepubliczne na terenie powiatu warszawskiego zachodniego

Tabela 5. Placówki oświaty pozaszkolnej (kształcenia ustawicznego) prowadzone od 1999 roku w powiecie warszawskim zachodnim

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w powiecie warszawskim zachodnim w 2007 roku

Tabela 7. Usamodzielnianie wychowanków z terenu powiatu w latach 2005-2007

Tabela 8. Wielkość środków finansowych przeznaczanych na pomoc usamodzielnianym dzieciom w latach 2005-2007

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba ludności powiatu i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład na koniec 2007 roku

Wykres 2. Ludność powiatu w wieku przedprodukcyjnym w latach 2005-2007

Wykres 3. Ludność powiatu w wieku produkcyjnym w latach 2005-2007

Wykres 4. Ludność powiatu w wieku poprodukcyjnym w latach 2005-2007

Wykres 5. Struktura demograficzna sprawców przestępstw w 2007 roku

Wykres 6. Liczba dzieci z powiatu warszawskiego zachodniego objętych opieką w poradniach psychologiczno-pedagogicznych w latach 2005-2007

Wykres 7. Rodziny zastępcze na terenie powiatu warszawskiego zachodniego w latach 2005-2007